

امکان تازه ای برای صلح در افغانستان

نویسنده: سید سلیم شهزاد

مترجم: رسول رحیم

09-04-2011

اسلام آباد: مطابق به یک تحقیق روزنامهء « ایشیا تایمز آنلاین » با سرعت گرفتن روند آشتی جویانه بین المللی، همه عملیات بزرگ ضد طالبان در ولایتهای جنوب غربی افغانستان مانند قندهار، زابل، هلمند و ارزگان، یعنی مناطق اصلی فعالیتهای طالبان، به تعویق انداخته شده اند.

این مطلب را منابع متعددی به شمول وزارت داخله افغانستان و قوماندانهای طالبان در قندهار به ایشیا تایمز آنلاین تصدیق کرده اند.

یک مقام ارشد طالبان نیز از طریق تیلیفون از قندهار به ایشیا تایمز آنلاین تصدیق کرده است که به اساس همین ابتکار، به روز چهارشنبه چندین تن از مقامات ارشد طالبان به شمول ملا منصور داد الله قوماندان طالبان برای حوزه جنوب غرب افغانستان، از توقیفگاه های دستگاه استخبارات نظامی پاکستان یا « آی اس آی » رها شده اند.

هنگامی که روزنامهء ایشیا تایمز آنلاین با یک سخنگوی " آی اس آی" در این ارتباط تماس گرفت، سخنگوی نامبرده آزاد شدن قوماندانهای طالبان را تصدیق کرده نتوانست.

همه بازیگران بین المللی و منطقه یی ذیربط موافقت کرده اند ترکیه باید میزبان آن دور آیندهء مذاکرات با طالبان باشد که امکان دارد در ماه آینده برگزار شود. برخلاف مذاکرات قبلی که در بدو امر فقط چند کشور اسلامی مانند پاکستان، عربستان سعودی و امارات متحده عربی در آن شرکت می کردند، در این دور مذاکرات به گمان غالب همه بازیگران اصلی به شمول ایالات متحده امریکا، بریتانیا و هندوستان شرکت می کنند.

به روز چهارشنبه یک مقام ارشد افغانستان که نخواستہ است از او نام برده شود به ایشیا تایمز آنلاین تایید کرده است که طرحی روی دست است که در اواسط امسال مسؤولیت امنیت افغانستان به افغانها سپرده شود و نیروهای خارجی تنها در شش ولایت شمالی و شمال شرقی افغانستان دست به عملیات بزنند و علاوه بر آن هنوز هم بتوانند از حملات توسط هواپیماهای بدون پیلوت علیه شورشیان استفاده بکنند.

تغییری در دل

یک قوماندان ارشد طالبان، هنگامی که از وی خواسته شد در مورد شرکت طالبان در روند صلح اظهار نظر کند، در حالی که نخواستہ

است از او نام برده شود، از قندهار تلفونی به ایشیا تایمز آنلاین گفته است: « من نمی توانم تایید کنم که آیا رهبران ارشد طالبان با این مذاکرات توافق کرده اند و یا نه، اما من در ساحه تغییرات چشمگیری را ملاحظه کرده ام».

این قوماندان طالبان گفته است: « به حیث یک قوماندان در ساحه، من می توانم سه چیز بسیار مهم را تایید کنم: هر سال پیش از ماه اپریل ناتو عملیات بزرگی را در ولایتهای قندهار، هلمند، زابل و ارزگان علیه پناهگاه های طالبان به راه می اندازد. هدف این عملیات آن است تا دور و پیش شاهراه های بزرگ را از حضور طالبان پاکسازی کنند و همچنان جهت پراکنده ساختن طالبان مداخله کنند. امسال ناتو چنین عملیاتی را به راه نیانداخته است و این مرا متعجب ساخته است».

« دوم اینکه همین چند ماه پیش ازدحام عبور و مرور چشم گیر وسایط نقلیه در شاهراه چمن - قندهار، به دلیل جریان متداوم تجهیزات ناتو، به شمول تانکهای نفتی آن و سایر ماشین آلات دیگر وجود داشت. در دو ماه اخیر کدام فعالیتی در چنین سطحی در آنجا وجود ندارد. به نظر می رسد که ناتو حمل و نقلش را در میدان هوایی قندهار متوقف ساخته است».

قوماندان نامبرده ادامه داد که «من نمی توانم تایید کنم، اما من از منابعی در پاکستان در مورد رهایی هشت تن از قوماندانهای ارشد طالبان به شمول منصور دادالله (برادر ملا داد الله مقتول) شنیده ام .

من نمی دانم قوماندان اعلاى طالبان چه فكر مى كند، اما مطمئناً دشمن به طور جدى در پى صلحى با طالبان مى باشد».

چنانكه از اوضاع معلوم مى شود، نشان مى دهد كه پايختهاى كشورهاي غربى بالآخره به دنبال كردن آن نقشه راهى توافق كرده اند كه نخست در مورد آن در سال 2009 بين قدرتهاى غربى و طالبان در مورد آغاز يك پروسه آشتى مذاكراتى صورت گرفته بود. (رجوع شود به مقالهء هفت قدم به سوى صلح در افغانستان، مورخ 22 اگست 2009، منتشرشده در ايشيا تايمز آنلاين).

يك مقام ارشد افغانستان ضمن تايد پروسه آشتى جديد با طالبان به روزنامه ايشيا تايمز آنلاين گفته است كه در كل توافقى در مورد نقشه راه براى چگونگى برخورد به شورشگرى وجود دارد.

اين مقام افغانستان گفته است: «پيش از اين حكومت افغانستان پيش شرطهاى زيادى در مورد اجازه دادن به طالبان براى آنكه دفترى تركيه باز كنند، مطرح مى كرد، اما پس از آنكه شوراي اعلى صلح مسؤليت مذاكرات با طالبان را گرفت، پروفيسور برهان الدين ربانى رئيس هيئت متذكره گفته است بايد جايى باشد كه از آنجا بتواند مذاكرات صلح قابل اعتماد آغاز گردد، و اكنون همه در حكومت افغانستان موافق بدان شده اند تا به طالبان بايد اجازه داده شود كه بتوانند علناً دفترى را در تركيه به كار گيرند».

این مقام افغانستان افزوده است: «بعداً در اواسط سال جاری در بخشهای جنوبی افغانستان مسؤولیت‌های امنیتی به اردو و پولیس افغانستان سپرده خواهد شد. باز هم طالبان تقاضا می کنند که نیروهای نظامی غربی باید مناطق ایشان را ترک گویند. با اینهم نیروهای های ناتو در پایگاههای شش ولایت پنجشیر، بامیان، کابل، لغمان، قندوز و مزارشریف فعالیت خواهند کرد و تکنالوژی پیشرفته مانند هواپیماهای بدون پیلوت در ولایت‌هایی که با پاکستان هم مرز می باشند علیه شورشیان به کار گرفته خواهند شد».

هندوستان از مخمصه می جهد

روزنامه " هندو " منتشره هندوستان گزارش داده است که به نظر می رسد پاکستان با خود داری از مخالفت با شرکت دهلی جدید در یک همایش مقدماتی در مورد امنیت و بازسازی در افغانستان که قرار است در ماه آینده در انقره برگزار شود، برخوردارش را نسبت به هند نرم ساخته است.

یک مقام امنیتی ارشد هندوستان در ماه فبروری به روزنامه ایشیا تایمز آنلاین گفته است: « ما از اهمیت طالبان به مثابه یک قدرت آینده در حکومت افغانستان آگاه می باشیم، از اینرو ما می خواهیم یک طریق ارتباطی با طالبان باز کنیم تا بدانیم چنانکه در گذشته اتفاق افتاده است در آینده افغانستان علیه هندوستان استفاده نخواهد شد».

با چنین انگیزه ای در اوایل سال 2009 حکومت هندوستان کادر هایش را برای بازکردن راه های ارتباطی با طالبان بسیج کرد.

هر چند هندوستان دسترسی مستقیم به قوماندانهای طالبان نداشت، برای این منظور به شخصیت‌های با نفوذی مراجعه کرد. این شخصیتها شامل ملا عبدالسلام ضعیف سفیر پیشین طالبان در پاکستان و مولوی عبدالوکیل متوکل وزیر خارجه پیشین طالبان بودند. نتایج این تماسها مثبت بودند.

ضعیف در ماه مارچ 2010 به رسانهء هندی « آی بی ان » گفته است: «طالبان کسی را علیه هند حمایت نمی کنند. افغانستان ضعیف است، افغانستان باید بی طرف باشد. هندوستان و پاکستان برای ما فرقی ندارند».

چنین تبصره ای از جانب ملا ضعیف که زیر برخی محدودیتها در کابل زندگی می کند، بعضی کادرهای طالبان را در جنوب غرب افغانستان آزرده ساخته است. آنها با وجود حمایت پاکستان از جنگ ایالات متحده امریکا در افغانستان، هنوز هم پاکستان را به مثابه یک متحد طبیعی شان و یک دولت می شناسند که اکثریت جمعیت آن مسلمان است. پس از آن از این خبرنگار در ماه مارچ 2010 دعوت شد تا با اظهارات ضعیف ابراز مخالفت شود و گفته شود که او با طالبان کدام ارتباطی ندارد. (مراجعه شود به جنگ و صلح : یک دیدگاه طالبان، 26 مار 2010).

با اینهم با توجه به رابطه ملا سلام ضعیف با طالبان در جنوب شرق افغانستان، هندوستانیها موفق شدند تا تایید ضعیف را به سود هندوستان به دست آورند.

به تاریخ 30 ام ماه مارچ ذبیح الله مجاهد سخنگوی رسمی طالبان در یک گزارش رسانه‌ی گفت:

«امکان آن وجود دارد که طالبان و هندوستان با همدیگر آشتی کنند . ضعیف به مصاحبه کننده خود گفته است که شکایت ما از آن است که هندوستان از اتحاد شمال که ضد طالبان بود حمایت می کرد و حالا از حکومت کرزی حمایت می کند. او می خواهد که شما بدانید سوء تفاهمی در کار بوده است. زیرا برعکس جنگجویان گروه لشکر که خود را متمرکز به جمو و کشمیر ساخته اند، طالبان افغانستان خود را به افغانستان متمرکز ساخته اند. طالبان هرگز در کدام حمله ای علیه هند شرکت نکرده اند و نه آنها علیه کسی به دستور پاکستان حمله می کنند».

یک مقام ارشد هندوستانی به ایشیا تایمز آنلاین گفته است که: " ما قصد آن را نداریم که با باز کردن یک طریق ارتباطی با طالبان با پاکستان رقابت کنیم. ما تنها می خواهیم گروه های ضد هندوستانی مانند الیاس کشمیری را با همراهانش همچون لشکر طیبیه تجرید کنیم».

از سال 2008 بدینسو پروسه آشتی بنا بر عدم تفاهم کامل در بین بازیگران و هم به دلیل اینکه چگونه معامله ای با طالبان صورت گیرد، بارها به موانع برخورد کرده است. اکنون وضع تغییر کرده است، با وجود آن واکنش القاعده به این پروسه صلح اهمیت قاطعی دارد.

سید سلیم شهباز رئیس دفتر پاکستان اشیا تایمز آنلاین و مولف کتاب در درون القاعده و طالبان، فراسوی یازدهم سپتمبر است.